

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

En Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.

Redacció i Administració

General Barceló, —1.—2.º

PALMA DE MALLORCA

LA AURORA

Surt cada dissapte per donar ventim i altres herbes an es qui s'ho guany

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A Manacor: Ca-Mestre Antoni Fiol Ferrer, 5.—Ca-l'amo Andreu Alcover, Plaça del Palau, 2.

A Palma: Llibreria d'En Guasp, Morey, 6.—Taller d'encuadernacions d' En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 25.—Llibreria Ernest Frau, Brossa.—Llibreria d'Alomar i Fontdevila, Brossa.

UNA MICA DE PER TOT

Espanya

Encara hi ha maror de ses eleccions passades, de ses municipals, i ja comença sa de ses que han de venir de diputats. Es republicans en son sortits de ses eleccions municipals molt cap-xifollats. Vaja quina mala engronsada que se'n han duita! Han perdut casi per tot, particularment a ses ciutats grans, a totes ses capitals de provincia, fora quatre o cinc, en tota Espanya. ¡Quines trenques d'ara a la sis o set anys! que tenien majoria a casi totes ses ciutats més grans: Madrid, Barcelona, Valencia, Saragossa i altres. Llavò si que començaven a fer por p'les coratge que havien pres i que com que tot s'ho haguessen d'arribar a fer seu. Però tot això es passat, gracies a Deu, com a fum de formatjada, perque ses antigues divisions tornaren rebrotinar i avui estan més dividits i baraiats que mai: En Melquiades Alvarez i N'Azcarate les son fuits cap a sa monarquia. En Lerroux, que era es més temible, com ja té ses butxaques plenes i es casi milionari, ja no li convé que hi haja revolució, i no s'atura de fer pasteta amb certs monárquics com En Romanons; molts des qui el seguïen ja li han vista la tela, i pert de cada dia ses forses a Barcelona i a fora de Barcelona: a Madrid ja no hi té casi res; per Galicia i per Andalucía ja no hi té res; a València també hi ha acabades ses feines; a Madrid ara només va treure un retgidor; tal volta en tot Espanya, fora de Barcelona, no n'ha trets una dotzena; a Barcelona, que era es seu fort, ara ha tenguts 13 mil vots manco que l'any 1908; eil se'n regala perque de cada dia té ses butxaques més plenes, i no de macs ni tests de teula; i ha declarat que no'n vol sebre res pus des republicans de tot Espanya, perque ja li basta esser cap des de Barcelona.—Fins i tot es republicans catalanistes, es de l'Esquerra Catalana que deien, que a ses eleccions municipals de 1909 arrossaren a Barcelona la Lliga Regionalista, que de catorze o quinze candidats que presentava, només en triumfaren quatre i de l'Esquerra nou o deu, idò ara es republicans catalanistes només han treta Barcelona un retgidor de catorze o quinze que en presentaven. I des republicans de Mallorca ¿que en direm? ¡Just quatre retgidors en tot Mallorca han poguts treure! I fora de Mallorca, casi per tot es republicans van anca rossegant també, i es pocs caporals que los queden, no s'entenen, i están casi tots desacreditadíssims entre es meteixos republicans o son persones de pocs possibles, que casi no tenen alé per apagar un llum.

Això es la pura veritat sobre s'actual situació des republicans espanyols. Per aquest motiu mos fa riales es sentir certa gent temorega i orada que desiara diuen:—Estam perduts! La republica se'n vé!—¿Com se'n ha de venir si es republicans, com més va, manco forsa tenen? ¡En no esser que vengia tota sola! sensa republicans!

Mals més grossos e-hi ha dins Espanya, mals més grossos ens amensan que es mals que mos poren venir des republicans!

¿Qui hu dupte que es un mal molt més gros que tot això sa desorientació que reina entre sa gent d'orde, entre sa gent de cara i uis en quant a actuació política? Ah! si no reinás aqueixa vessa i aqueix poc seny en so fer us des drets que sa llei concedeix a tothom d'intervenir en so govern des municipis, de ses provincies i de tota sa nació per via des vot, si tothom se preocupava de bon de veres de sa marxa política de sa nació i negú volgués fer costat més que a sa política encaminada tot dret tot dret sensa volteres i marrades cap an es bé comú, cap an es bé públic en tots es seus ordes; si tothom, en venir eleccions, anava sens falta a votar en coacció, i negú se deixás tórger per amenasses ni ofertes de diners ni moixonies de cap classe;—d'altra manera jugaríem, sa política prendria un altre camí, es camí carreter, es camí de sa prosperitat i des benestar de tota sa nació, senzlament perque retgadors, diputats provincials i diputats a corts serien una gent més condreta, que no farien ells ni deixarien fer an ets altres ses guitzeries i ses porcades que ara se fan dins casi tots as rams de govern.

Es partit lliberal segueix tan dividit i tan desgavellat com sempre. En Romanons se figura que és ell que té més forsa i que guanya d'un bon tros an En Garcia Prieto; pero aquest i es seus tenen coratge de safalcar-lo. No hi sé que se farán, perque En Romanons ¡sabeu que'n du de polissonada! Tots es qui cerquen esser caps des partit lliberal, tendrán mal de voltar-li cama.—Ara veurem a ses eleccions legislatives quina de ses dues fraccions treurá més diputats; llavò se veurá qui té més forsa. Ell ara no es només En Romanons i En Garcia Prieto que volen esser caps des partit lliberal; també hu vol esser En Melquiades Alvarez. Sobre tot! ja hu veurem, si no mos morim, quin des tres treurá es caragol bufant!

Es Govern segueix endevant, fent-li la guerra socialistes, anarquistes i republicans, que no'ls acaba d'agradar ni de molt perque no'l veuen gaire disposat a deixar-los fer trucs i baldufes, com los ne deixava fer es Govern lliberal. Lo que hi ha entre es conservadors és sa questió d'En Maura. ¿Fará don Antoni o farán es seus amics que'l volen seguir en tot i per tot, la guerra an es Govern? li farán costat? ¿què farán? Son molts aqueix amics? Es mal de fer respondre an aqueixes questions i dir lo que passará; sols ho sab Deu. ¡Deu don coneixement a tots per ancaminar sa cosa tot dret tot dret cap an es bé d'Espanya i contra tota classe de revolucionaris, i no cap a sa satisfacció de passiss de mala llei! No hauria d'haver de pagar es sastre p'les teixidor, volem dir, que seria un desbarat massa gros que Espanya hagués de pagar ses desconcórdies i petiteses interiors que hi paga haver dins un partit tan formal i tan unit fins ara com es partit conservador.

Han fet molt de renou uns articles des nostre bon amic En Miquel dels Sants Oliver, sens dupte un dels primers periodistes d'Espanya, posant En Maura part-demunt es níguis i

acusant es conservadors, sobre tot es qui han format Govern, de traidors i d'infels. Son uns d'ets articles més cap-xifollats que mai haguésem lletgits, si bé no acabam d'estar conforme en lo que diuen sobre allò de que sa demagogia, això es, es revolucionaris hagen triumfat i que es veto de tota aquella canalla barrufetenea haja aturat reialment En Maura de tornar governar. ¿Tal volta no es un fet públic i notori que, quant va esser caigut es Govern lliberal, dia 25 d'octubre, el Rei oferí es Poder an En Maura? Ha corregut sa veu de que el Rei imposá condicions an En Maura que feien impossible que aquest pogués acceptar.

Però ¿aón consta res d'això? ¿E-hu ha dit el Rei? ¿E-hu ha dit ni hu ha deixat entendre En Maura? Idò ¿com saben que hi va haver tals condicions de part del Rei an En Maura, si eren ells dos tot sols com se feren tals ofertes des Poder? Dins sa nota que En Maura entregá escrita an el Rei i que es periòdics la publicaven, sols consten es motius que doná an el Rei que l'aturaven de poder acceptar es Poder, entre altres, que, per ell acceptar es Poder, primer es Govern lliberal havia de resoldre sa questió del Marroc i llegalisar sa situació econòmica. ¿S'atrevirá negú a dir que no es ver que En Maura posás aqueix dos motius per no acceptar es Poder? I si los posá, con es ben cert i segur, ¿poria es Govern lliberal caigut o un nou Govern lliberal que's formás, resoldre aquelles questions amb un dia ni en dos, en un més ni en dos mesos? Per lo meteix ¿qui va esser que posá condicions? El Rei o En Maura? Fins avui només saben que en posás En Maura, i les posá de tal classe que va esser dir expresament: ara per ara no vui es Poder. Per lo meteix no és ver que socialistes, anarquistes republicans hagen aturat En Maura de tornar pujar. Negú ha aturat En Maura de pujar més que es concepte que ell s'ha format, amb una noblesa i altesa de mires que no es de dir, de lo que ha d'esser sa política espanyola, de lo que han d'esser i han de fer es partits «turnants» an es Poder. Aqueix concepte que ell s'ha format, duit des seu amor entranyable an es bé d'Espanya, de lo que ha d'esser sa política des partits monárquics, i que a noltros mos agradaria ferm que hu fos així com vol En Maura i que encara fos qualche cosa més contra tota sa canalla barrufetenea; aqueix concepte de lo que havia d'esser sa política espanyola que En Maura s'ha format, això i no altra cosa és lo que ha fet que En Maura no pujás, lo que l'ha aturat de pujar; això és estat i no es veto de tota sa canalla demagògica, revolucionaria i barrufetenea.

¡Que Deu nostro Senyor il·luminí En Maura i tots es caps-pares conservadors per bé d'Espanya i de tot lo altre que mos interessa de més aprop! Amén.

Gran Ducat de Baden (Alemanya)

Es un d'ets Estats de que se compon s'Imperi alemany; en lloc de rei tenen un Gran Duc. S'altre dia hi hagué eleccions legislatives, de diputats a Corts, i an es socialistes les ha costat es perdre, pero ¡de quina manera! De vint i un diputats que hi tenien n'han perduts 8, son romasos just amb 13. En camvi, es «Centre», que

son es catòlics, n'ha trets 30 de diputats, quatre més que no'n tenia a ses altres corts. De manera que sa «Cambra de Diputats» o sia es Parlament des Gran Ducat de Baden se compondrá de 30 catòlics, 19 nacionals-liberals, 13 socialistes, 5 conservadors, 5 progressistes i 1 d'escampadissa. Sa cambra se compon de 73 diputats.

Es periòdic alemany d'on treim aquesta claricia dona s'enhonorabona an es «Centre», an es caporals que dirigeixen es «Centre», nosols dins Baden sino dins tot Alemanya, per aquest gros triúm que ha alcansat a Baden, fins a tal extrem que tots ets altres partits han perduda forsa, han mancabat ferm, i es catòlics se son reforçats, i tornen a ses corts amb més coratge que mai, perque així com es perdre deixa mala boca, es guanyar la deixa molt bona.

Es «Centre» alemany es sa forsa política anti-revolucionaria més grossa que hi ha en tot Alemanya.

Inglaterra

Ha cridada ferm s'atenció un fet molt original. Entre es protestants inglesos e-hi ha ses coses més célebres. Basta dir que hi ha Comunitats d'homos i dones que se diuen relligioses, com a frares i monges, que se diuen de l'Orde de St. Benet, i que hu son a sa seua manera, vui dir que observen qualche cosa de la Sta. Regla. Vaja, tenen una apariència de vida relligiosa. Idò mesos enrera, dues comunitats d'aquestes, una d'homos, de l'illa de Caldey, i una de dones, de Saint-Bride, se convertiren an es Catolicisme, i los convertiren es monjos d'un monestir veinat, de l'Orde de St. Benet, de Maredsous. Una volta convertits, aquella bona gent se presentaren an el Bisbe catòlic d'aquell endret, Monsenyor Mostyn de Menevia, i llavò an el Rdm. P. Gasquet, President de sa Congregació de Monjos benedictins d'Inglaterra, i los digueren:—«Vemostaquí! Digau que mos pertoca fer!»

El Bisbe i es President General acudiren a la «Sagrada Congregació Pontificia de Relligiosos» an-e qui el Papa té confiat es govern de ses Ordes Relligioses de tot lo mon, a veure que havien de fer d'aquells monjos i monges que havien deixat es protestantisme i s'acabaven de fer catòlics. An es meteix temps es qui fins llavò havia fet d'abat a Caldey de nom Elred, se'n aná an es monestir de Maredsous i d'allà amb un monjo de bon de veres ¡cap a Roma! Sa questió es que tots aquells convertits i totes aqueixes convertides volien entrar a vertaders relligiosos de St. Benet, i això demanaven an el Papa.

La Sagrada Congregació estudiá d'aprop sa cosa, i concedí en nom del Papa lo que aquella bona gent demanaven, i dia 27 de juny se presenten a Caldey el Bisbe de Menevia i l'Abat de Maredsous, i reberen solemnement aquells convertits dins l'Esglesia Catòlica; i dia 29, festa de St. Pere i St. Pau, varen erigir i constituir aquella Comunitat com a tal Monestir de Monjos benedictins, com una de tantes de Comunitats de l'Orde de St. Benet, donant el sant hàbit de l'Orde a tots aquells monjos novells, comensant tots es noviciat, entrant a formar part de la Comunitat quatre monjos benets de l'abadia de Beuron, per

anostros-los a la Vida Religiosa Benedictina. Es qui fins llavó era estat es Superior, Dom Elred, en haver fet es noviciat i professat, será ordenat de prevere i es casi segur que llavó el farán i el consagrarán Abat des novell monastir de Caldey.

Dins es meteix més de juny lo que se feu a Caldey amb aquells convertits, se feu a Saint-Bride amb aquelles convertides: en nom del Papa les varen admetre per monges catòliques, constituint un nou convent benedictí. Elles amb temps acudiren a ses monges benedictines de Stanbrook de sa congregació inglesa de l'Orde de St. Benet, aón passá una bona temporada sa que feia de Superiora a Saint Bride. Sa Priora i una monja de Stanbrook passaren a Saint Bride per anostros aquelles bones de convertides dins la Sta. Regla de St. Benet; i aviat totes ja comensaren es noviciat, i hi posaren per Capellá i Confés el Rt. P. Beda Camm, benedictí de l'Abadia d'Erdington, que també es un convertit des Protestantisme. Son molts a Inglaterra es capellans i monjos que nesqueren protestants i llavó se convertiren.

De conversions així n'hi ha continuament a Inglaterra, i se dona es cas, naturalment, que tots es protestants que's converteixen, son es protestants més relligiosos, es més fervorosos; mentres que es catòliques que's fan protestants, sempre son es més caps-verjos, es mes carronyes, es més esguerrats. Això diu molt a favor des Catholicisme i ben poc a favor des protestantisme.

Sobre sa «Home rule».—Segueix sa lluita sobre aquesta bona d'autonomia de Irlanda; es seus contraris fan sa fel, i no reparen en medis per combatre-la i afonar-la. Ara hi hagué unes eleccions de diputat a Lindlithgow, presentant-se un candidat favorable a tal llei i un contrari. Es partidaris d'aquell apellaren a totes ses mentides i a totes ses males arts imaginables per derrotar es defensor de sa *Home rule*, dient que tal projecte de llei significava sa persecució des protestants i fins s'esveïment i mort des meteixos, que per orde del Papa es *presbiterians* d'Irlanda (protestants que no admeten Bisbes, sino just preveres quedaríen privats de tota llibertat, que es catòliques fan mal-bé tots es qui no pensen com ells i que amb sa *Home rule* faríen insuportable sa vida des protestants. Lo gros es, diu es periòdic catòlic anglés d'on prenim aqueixes noticies, que catòliques tan am menats com es Duc de Norfolk, caporal des catòliques inglesos, fassen costat a uns inimics des Catholicisme i del Papa com aqueix propagandistes calumniadors i noninguns de Lindlithgow. Si, es Duc de Norfolk va amb aqueix polissons per fer la guerra a sa *Home rule*, desde es punt de vista polític i social, com se suposa. ¡Que Deu l'il·lumin i el decant de tan males companyies! Amén!

Sa questió des tribunals d'arramdamment. Mr. Lloyd George ha alsada una altra cassa contra es Lords i a favor des poble. Sobre arrendaments de terres brollen sempre questions entre es propietaris i llogaters, i sembla que sa llei favoreix massa es senyors i capfica sovint es pobres llogaters, que molta de vegada queden desamparats i tenen males hores. Idó bé, Mr. George vol reformar tot això, vol posar uns tribunals especials per sentenciar ses questions sobre arrendament de terres, amb s'idea de que es pobres puguen defensar-se millor de qualsevol injustícia o no resulti entre senyors i llogaters sa desigualtat de medis de defensa que sovint resulta amb sa llei actual. ¡Deu fassa que s'arretgli això segons tota justícia i raó!

Moviment obrer. Veim demunt un periòdic anglés unes quantes d'observa-

cions sobre aqueix moviment dins Inglaterra. Fanotar aqueix periòdic que, en fer-se ses coses amb bon esment, per graus i amb compás i equidat, es poble no s'hi alica i deixa fer sa cosa; pero si no se fa així, es poble s'hi vol alicar perque acaba sa paciència. Cosa d'això hi ha respecte des partit obrer anglés i ses eleccions municipals. Aqueix partit s'és girat a prendre part en tals eleccions, i fa triumfar molts de retgadors, sobre tot de 3 anys ensá. L'any 1911 triumfaren 115 retgadors obrers; l'any 1912 en triumfaren 70, enguany 185: en tres anys 370. Això vol dir que aqueixes 370 retgadores serien estades des lliberals o des *tories* (conservadors), si aqueix se fossen portats millor dins ets Ajuntaments, que un temps ells dominaven exclusivament; i son passades a obrers, que naturalment han cobrat un coratge fora mida veient que creixen tant i tant. Tot això vol dir que es poble s'és temut de que, si ell vol, omplirà tots ets Ajuntaments; això vol dir que es poble no está satisfet des proceir des retgadors lliberals i conservadors i que creu que no han cumplit amb so seu dever.

Aqueixa invasió d'obers dins ets Ajuntaments pot dur greus trastorns i tramudances grosses dins es règim de ses ciutats i poren crear conflictes que fan feredat, si un e-hi pensa una mica.

Lo que's diu es senyors i classes acomodades d'Inglaterra están ben exposades a disgusts i a sambatudes d'allò més gros.

Italia.

Ara ja se saben es resultats de ses eleccions legislatives de dia 26 d'octubre. Dins tot Italia setmanes abans de tals eleccions anava la cosa molt remoguda i en revolt. Se comprèn que fos així porque havien de votar milions de gent que segons sa llei antiga no tenien vot. I tothom estava preocupadíssim sobre ane quina banda se tirarien es vots nous: cap partit n'estava segur de guanyar, i per això tots se treien es fret de peus fent propaganda rabiosa per ciutats, viles i camps.

Des que hi ha el Reine d'Italia, la Santa Seu no vol que's presentin candidats com a *catòliques*, es a dir, amb so calificatiu de *catòliques* com a calificatiu polític. Això no vol dir que es *catòliques* no's puguen presentar per diputats; se'n poren presentar tants com vulguen, pero amb un altre calificatiu. Això es lo que vol la Sta. Seu, i sempre hu ha fet observar an es *catòliques*. Es ver que ara no's presentaren candidats amb so calificatiu de *catòliques*, pero se'n presentaren una bona partida, que eren individualment ben *catòliques*, uns perteneixents a organiscions *catòliques* no polítiques, com l'*Acció Catòlica*, l'*Unió popular-catòlica*, la *Federació catòlica-econòmica*, l'*Organisció de trebaladors catòliques*. Son també individualment *catòliques* aquells candidats i diputats que han declarat en públic que ells volen defensar expressament es drets de l'Esglesia contra ets atacs des seus inimics, i declaren igualment que sa Relligió Catòlica ha d'informar intimament, perfectament sa vida pública. Es *lliberals moderats* se diferencien d'aqueix en que just no volen posar obstacles a sa Relligió. An aqueix es *radicals* les diuen *catòliques* i fias *clericals*, i no hu son en rigor. E-hi ha persones honradíssimes entre es *moderats* que regularment van a l'esglesia i compleixen es devers relligiosos, però que professen s'extranya teoria de que sa Relligió Catòlica no s'ha de considerar més que com una questió particular, mai com una questió que afecti a sa vida pública.

An aquestes eleccions ha succèit lo de sempre, que tots es partits lliberals i revolucionaris se son units per tombar es candidat catòlic, i a bandes

e-hu han conseguit, i a altres no. I s'es donat es cas d'haver triumfat més candidats *catòliques* que no se creien i que molts d'aqueix han derrotats candidats de s'extrema Esquerra. Allá on no's presentaven candidats *catòliques* llampants, es *catòliques* en general han fet lo que es sentit comú dictava, fer costat an es candidats més acostats a ells, que oferien més garanties de portar-se favorablement a sa Relligió. De manera que son molts es candidats ministerials que han triumfat amb sos vots des *catòliques*, lo qual se considera que será una ventatge grossa per l'Esglesia. De candidats moderats n'hi ha molts que han triumfat així.

Se feren idó ses eleccions dia 26 d'octubre, resultant més de cent *empats*, que's varen resoldre dia 2 d'aquest més. ¿Quin és estat es resultat de tals eleccions?

Es *socialistes*, en lloc des 25 diputats que tenien a ses corts passades, ara en tendrán 58, sense contar-hi es boldró de *socialistes reformistes* d'En Bissolati, que han trets 19 diputats, aixó es, 8 més que no en tenien a ses corts passades. Es *socialistes* han perdut a Roma es diputat que hi tenien, pero en guanyen un an es *radicals* a Milán.

Es *radicals* conserven sa seua antiga forsa; dia 26 d'octubre i dia 2 del corrent se deixaren aidar des Govern perque amb sos quatre Ministres que tenen dins es Ministeri Giolitti, ja se poren considerar com a *ministerials*, pero no despreciaren tampoc s'ajuda des *socialistes revolucionaris*. Aitá on dia 2 del corrent, es dia que's resollien ets *empats*, es *radicals* no tenien candidat, a pesar de tot es seu ministe-

rialisme, feien costat an es partits revolucionaris. Tot lliberal que assegurava an es *catòliques* sa llibertat de conciencia, es *radicals* el combateren per *clerical*.—Comprèn qualsevol que es *catòliques* havien de declarar i fer una guerra forta an aqueix partit masonic.

Es qui se creien que es *partit republicà* anava a desaparèixer de ses corts, se son enganats; amb s'ajuda des *radicals* ha trets 17 diputats en lloc des 20 que tenia a ses corts passades.

Un bell èxit han obtengut es *catòliques constitucionals*; amb ses eleccions d'ets *empats* (dia 2 del corrent) han tenguts nous triums. Totes ses claricies que en donen es periòdics, senyalen 34 candidats *catòliques* triumfants. Si a s'illa della *Scala socialistes* i *radicals* han derrotat per pocs vots de majoria es candidat catòlic Coris, a Génova, sa ciutat des tráfec i des gran port, ha succèit tot lo contrari: es candidat catòlic Risetti ha donat es brou an es republicà, i a Senigallia es catòlic Bertini l'ha donat a un altre republicanot. A Girgenti triumfa En Micciche com a catòlic constitucional, a Veres En Charrey, a Ceccano En Piccirilli, a Mirabella En Pitrilli, a Rovigo En Maneo.

De manera que, si es *socialistes* i es *radicals* han aumentat de forsa i es republicans han mancabat una mica, es *catòliques* han donada una bona passa cap envant, perque n'hi ha que figuren com a *ministerials*, tot una xixentena, que en coses de relligió tenen un programa més especificat que ets altres ministerials i que s han de considerar com a *catòliques*.

DE TOTES ERBES

Gregori Papa

(acabat)

I heu de creure i pensar i pensar i creure que En Gregori arribá a tornar ja molt tard, de fer aquella feina que sa senyora li havia comanada, i cap dret a sa seua cambra! Alica sa clau an es pany per obrir, i troba tancat de part dedins.

Es senyor i sa senyora tot d'una obrin, i poren fer comptes si li vengué de nou an En Gregori trobar-los-se allá dins amb sa caixeta uberta demunt una cadira!

¿que fa es senyor? Torna tancar sa porta en biuló, i diu an En Gregori, fent-lo seure primer:

—Sens dupte te sorprendrà trobar-mos aquí dins i que t'hagem uberta aquesta caixeta; pero, com t'hauem explicat es misteri, e-hu trobarás sa cosa més natural del mon. Aquesta caixeta noltros la coneixem massa; pero per dir-te com es que la coneixem, primer tu mos has de dir com es que la tens i d'on l'has treta.

Aquelles paraules des senyor caigueren molt endins an En Gregori, i no hu volgueu sebre aquell capet seu si se degué posar a debanar fil de bona manera i si li comensá a cloquetjar a la vela.

Així, com pogué contá de que ell s'era criat a ca un homonet molt bon homo i a ca-una doneta molt bona dona d'una vila de devora un riu, i que ell sempre havia cregut que era nadiu d'aquell casa i que aquell homonet i aquella doneta eren son pare i sa mare, fins ets al·lots de s'escola comensaren a dir-li «bort i bort», aquella doneta li deia que no hu era, pero a la fi, havent-li dit bort per tres vegades, ell estregué de passos aquell homonet i aquella doneta referent a sa seua neixor, i que li arribaren a confessar que ell no era nat an aquella casa, sino que un dia havien vista una caixeta que es riu duia, aplegaren aquella caixeta; i, com l'obriren, e-hi va haver un minyonet dins amb un billetó que deia «es batiat», i llavó amb un serró de dobles de vint; i com ell, sabent tot això, se'n volgué anar d'ells per cercar fins que hauria trobats son pare i

sa mare de bon de veres, aquell homonet i aquella doneta li donaren aquella caixeta amb aquell serró de dobles de vint; i per tal motiu ell tenia aquella caixeta i aquell serró d'or.

Aquí aquell senyor i aquella senyora romperen en plors, i tot aferrats per ell i donant-li besades, li digueren que ells eren son pare i sa mare, pero que amb so tenir-lo a ell havien fet un pecat tan gros i tan gros, que d'empeguets que romangueren i des greu que los sabia de tot allò que havien fet, redoblaren es mal posant-lo a ell dins aquella caixeta amb so serró de dobles de vint, i el tiraren an es riu i fegirend d'aquella ciutat per-que no s'arribás a aclarir mai que haguessen comesos ells uns pecats tan grossos.

Tot dos li demanaren perdó d'ageno ats, pero En Gregori, plorant també a les totes, les va dir:

—Per part meua vosses merceds queden perdonats; pero ¿que volen que los diga? Trob que, si no se'n son confessats, se'n haurien de confessar com més prest millor.

—Si que has pensat bé, diuen son pare i sa mare.

I ja son partits cap a un convent que hi havia allá devora i que sempre hi anaven a missa des que eren an aquella ciutat. Demanen el Rt. P. Prior an es confessionari; s'entrega el Rt. P. Prior, que les confessa un derrera s'altre, i les va dir:

—Jo no creec que vos puga absoldre, tan grossos son aqueix pecats! Lo millor seria que En Gregori, que's jove, s'espitxás a Roma i se confessás amb el Papa, veiam el Papa que hi diu!

Així hu feren, En Gregori s'espitxa a Roma, demana per confessar-se amb el Papa, que, com hagué sentit tot aquell endiumenjat, va dir:

—Digués a ton pare i ta mare que repartesquen tot quant tenen an es pobres, anau-vos-ne tots tres a pelegrinar, i, en trobar un entreforc de tres camins, preniu ne un perhom, i feis penitencia fins que Deu vos donara una senya de que estau pedonats, aixó es, ton pare i ta mare.

En Gregori se'n torna a son pare, i sa mare, les conta lo que el Papa ha dit, i aquell Comte i aquella Comtessa

se posen a repartir an es pobres tot quant tenien, i com e-hu hagueren partit tot, surten tot tres a pelegrinar, i pelegrina qui pelegrina.

Dins un parei de dies troben un entrefore de tres camins, i en prenen un per hom, i de d'allà cadascú p'es seu, i allà pelegrina qui pelegrina, i venga penitència i més penitència per que Deu los arribás a perdonar.

En Gregori arriba a sa vorera de mar, e-hi afina una cova paredada amb un portalet i una porta d'auzina i un finestró ben amunt, se'n hi entra, veu que negú hi habita, i ¿que fa ell?

Se tanca dins aquella cova, roda clau, i llavò t'ra sa clau p'es finestró, i cau dins mar, i per endins per endins fins an es fons!

I En Gregori dins aquella cova penitència va i penitència vé i venga penitència i més penitència per que Deu arribás a perdonar son pare i sa mare.

I li succeia una cosa sa més meravellosa, que dins aquella cova hi havia un fontinyol, is'aigo que'n brollava tenia tal virtut que no sols apagava sa set, sino sa fam; de manera que no tenia altres mal-de caps que fer penitència i més penitència.

Passa una partida d'anys d'aquella manera, fins que el Papa se mor i en varen haver de fer un de novell.

An aquell temps, quant el Papa se moria, la gent s'aplegava dins s'església major de Roma, i devallava del cel una colometa i se posava demunt es cap d'un, i aquell era el Papa, i tothom el tenia per tal.

Idò bé, sa gent s'aplega dins s'església major de Roma, esperant que devallás sa colometa, i allà está qui está, i tothom que deia:

—Veiam qui serà es venturós! Ara hu hem de veure qui serà!

Amb això tot amb-u compareix sa colometa, i ja es partida vola qui vola de cap a cap de l'església, mirant aquest i aquell altre, i tothom que la se mirava a ella, pero ella mira qui mira a dreta i a esquerra, i ben alerta a aturar-se demunt negú!

A la fi surt de l'església, i ja li va haver envelat de d'allà, i tothom ¿derrera ella!

I aquella colometa vola qui vola com un estel, i de d'allà i sempre de d'allà, i tota sa gent derrera derrera!

Que me'n direu? Ell aquella colometa no s'aturá fins que va esser an aquella cova aón estava tancat En Gregori, fent penitència i més penitència.

Sa colometa s'hi aficá per aquell finestró, i tota sa gent quedá allà empantanada.

An aquell finestró no hi havia que pensar d'enfiar-s'hi perque becava dins mar i no hi havia remei d'abordar-s'hi.

An es portalet sí que s'hi porien arribar una mica. S'hi arriben una partida, i *toc! toc!*

Però cal negú responia, i s'arribaren a cansar de fer-hi *toc! toc!*

—Com e-hu farem? com no hu farem? per entrar-hil deia tothom, arremotinat de vora aquella cova, veient que sa colometa no'n sortia ni hi sentien gens de remor.

Amb això reparen que no gaire lluny d'allà hi havia un pescador de canya amb sa canyeta a sa pesquera, sensa bategar-se gens, com si una mole de peix s'hagués de penjar a s'am.

Assetsuaixí treu un peixetó lo més garrut, i, com li treia s'am, nota que tenia cosa forta dins sa boca.

—¿Que serà? que no serà? diu es pescador.

Per sortir de duptes, obri es peixetó, i ¿que me'n direu? Ell va esser una clau lo que aquell peixetó va tenir dedins.

—¿Que dimoni pot esser aqueixa clau? s'exclama aquell pescador.

Sa gent arremolinada, devora aquella cova, el senten, i se posen a dir:

—¿Què es lo que diu aqueix pescador d'una clau? ¿Sabeu que hauria d'esser sa clau des pany d'aqueixa portal?

—¿Sí que hu deu esser! diuen altres.

—Provem-ho! provem-ho! diu tothom.

Dit i fet, se'n van an es pescador, li demanen que es això d'una clau que han sentit que deia, i es pescador les diu:

—Es que aqueix peix que he agafat, n'ha tenguda una dedins! Velataqui, si la voleu que jo no sé que l'haja de reprémer!

Aquells agafen sa clau, se'n van còrrer a sa porta de sa cova, l'afiquen dins es pany i ¡rra-rrac! empenyen, sa porta s'obri, i me troben allà dins En Gregori agoneiadet amb sa colometa demunt es cap.

—Això es el Papa! això es el Papa! cridá tothom.

L'enrevoltá tota aquella gernació, s'agenoiaren devant ell per besar-li es peus i demanant-li sa seua bendició, i el se'n menaren en triúmf a Roma, i ja va esser el Papa, el Papa Gregori.

Sa notícia s'escampa per tot lo mon de que el Papa novell era un homo així i així; aquell comte i aquella comtessa que encara feien penitència a rompre, un a un cap de mon i s'altre a s'altre cap de mon, tengueren tots dos sa meteixa idea.

—¡Anem an el Papa novell a veure si Deu ja mos ha perdonats!

Tot dos compareixen a Roma, demanen per confessar-se amb el Papa, s'hi confessen, i el Papa los diu:

—Sí que estau perdonats. Jo som aquell fíi vostro. Amb mi vos vui fins que el Bon Jesús vos ne duga d'aquest mon.

Poreu fer comptes aquell pare i aquella mare si els-e degué venir ben de nou tot allò: s'aferraren per aquell fíi seu tots dos plorant d'alegria; i el Papa amb ells i ells amb el Papa visqueren anys i més anys, i encara son vius si no son morts.

I al cel mos vegem tots plegats.

JORDI DES RECÓ

Besquit

Qui es sabater que faça sabates

I

Hi havia una vegada a una banda, que ni es poble ni es ciutat ni llogueret ni vila un pobre sabater, que tot lo dia el se passava assegut devant sa tauleta de sa feina, pica qui pica sola, cus qui te cus empenes, clava qui te clava tatxes, i sempre rodetjat de formés, pareis, retais, ribellet, tirapecu i altres armetjos de l'ofici.

Idò, heu de pensar i creure, que un dia —tothom té una mal'hora en sa vida— aquell sabater començá a anar a sa taverna des cap-de-cantó; justament era en temps d'eleccions i hi solia anar per aquell xibiu un d'aquels estornells fuits de s'ebart, que van de tres qui n'agafa quatre, i li començá a encalentrir es cap amb sos seus sermons, li parlava de sa emancipació des treballador, de sa explotació de sa classe obrera, de sa sang que li xuclava es patró, etc., etc. I maldeament mestre Biel, que així havia nom es nostre sabateret, estigués ben segur que negú li hauria xuclada ni una gota de sa seua sang, com no fos ell meteix, un parei de vegades, que sa cutxilla li havia escapat, i amb sa lena s'havia picat es dit gros de sa mà esquerra, tot aquell debassei des propagandista li arribá a entrar tan endins que des cap d'una setmana tot aquell «bagatge literari» l'entimava a sa dona es temps des sopar i fins i tot dins es llit, es vespres de poca son, quant compartia entre tots dos sa vànava cotonada que los havia deixada sa padrina abans d'anar-se'n d'aquest mon.

Es pas va esser que sa mestressa l'avisava espesses vegades, diguent-li: —Biel, creume a mi! tot això son vuits i nous i cartes que no lliguen; deixet estar de paraules gruixades i forasteres! Qui es sabater que faça sabates! ¡Mira que t'hi posarás sa mà! ¡Mira que jo mai m'err! ¡T'ho diu sa teua dona!...

Mestre Biel s'empassolá s'am i ja el tenim fet un «obrer conscienciat», distipost a protestar cuantra es capitalistes, i cuantra es burgesos, i cuantra s'opressió negra.

No hi ha que dir que es nostre sa-

bater se feu socialista, se posá a lletgir s'«Obrero» es dissaptes, i entrá a formar part de «La Sueta Emancipada», societat de resistencia des sabaters de aquella encontrada, i esperant d'un dia a s'altre que fos s'hora des repartiment de tots es bens.

Acabá per no anar a missa, i fins i tot quant venia es sol pas, es dissapte de Pasco, no volia encendre es llum, perque deia que havia de mester s'oli per ses sopes des vespre.

Amb una paraula, era un emancipat, un socialista.

II

Des cap d'un any a ca-Mestre Biel s'aplegaven es vespres, sobre tot es dissaptes, tres o quatre menestrals de sa seua tara, poc més poc manco, i allà se confitaven sentint lletgir an es mestre s'«Obrero», i no hu volgueu sebre lo gustós que era sentir-lo lletgir i, més encara, sentir es comentaris que hi feien aquell grapat d'homos; cops de puny demunt sa tauleta, que feien posar en perill sa seua consistència; flastomies a roi seguit; *batus* a lo de dalt i a lo de baix, i sobre tot matraça i garrot i jurament de mort cuantra capellans i monges començant p'es qui tenien més aprop.—Com se suposa, això de cap de llengueta només, perque ben segurs estaven ells que allò hu deien per fer s'homo, perque abans de tot eren emancipats, eren socialistes.

Un dia vengué a parar demunt sa taula de mesire Biel, embolicant quatre cèntims de cerol, un bossí de paper, d'un diari que no sabé destriar es mestre si era des seus o no, pero que amb titols molt vistosos, deia: «Por la classe treballadora, Cooperativas de consumo.

—¡Oli m'hi es caigut, digué mestre Biel, tot emocionat, aplegant es tros de paper; l'aficá dins es calaixet de ses tatxes i cridá a junta p'es vespre.

Aquella nit ja se n'hi aplegaren deu o dotze, i estigueren reunits devers dues o tres hores, i no hu volgueu sebre si n'hi hagué de llamps i pestes, i crits i marruells; sa reunió resultá d'aquelles de pinyol vermei. Després d'haver lletgit mestre Biel es tros de paper encerolat, arribaren a destriar, quant prou n'hagueren haguda raó, que lo millor de tot seria anar-se'n a Ciutat, es primer dissapte que vengués, una comissió per consultar es cas amb sos des partit per treure en net lo que'era això de cooperatives, si se menjaven amb forqueta o amb sos dits; es resultat va esser que a sa junta des diumenge de devant, queda resolot, a's mig d'una cridada i a un avalot mai vist ni sentit, posar una cooperativa modesta, així si amb uns quants dobleret que ells mateixos amollaren, i una mica a espera que los feren a un magatzem de Ciutat: ja tenien arreconades un parei de saques de mongetes, ciurons, faves, arrós, devers una mesura d'oli, uns quants bacallanets, dos reials d'espices;—haviende vendre a la menuda i ja n'hi havia prou amb unes balanses manlevades, etc.

Llogaren una botigueta, i s'hi muda mestre Biel, que fou anomenat Gerent, (preniu-ne nota) i sa cooperativa comensa a marxar.

III

Passaren dos mesos, cinc mesos, nou, onze, un any; i resolgueren tenir sa primera junta general. Se n'hi eren aplegats prop d'un centenar d'associats, perque, lo que deien ses dones;—Ses faves son cuitores, s'oli es ben claret de color i de molt bona saba, s'arrós ret. Idò, beneites seriem no afavorir es nostros; ademes, ara en tenir sa junta, diuen que mos hem de repartir ses ganancies i per ventura mos tocarán vint o trenta dures per hom ¿qui sab?

Però com uns comptes fa s'ase i uns altres es tragner, vengué sa junta, i

un que n'hi havia, més desxondit que ets altres, demaná que presentasen es balans.

Tots se giraran cap a mestre Biel, que tot embuiat digué que no el tenia fet encara, pero que el faria....

Passaren uns quants mesos, es balans no venia; en passaren uns quants més, i tampoc venia; comensaren a sentir-se cruixits de camella, gens duptosos per cert, i mestre Biel un dia en junta digué en rudes que ell no se donava amb coratge de fer-lo tot sol, perque no sabia com era que un pic mancaven uns quants doblereets, i un altre pic n'hi sobraven.

Sobre tot, per acabar, cridaren un extern, una mica lletrut, que los tregués des fanc; i es resultat va esser que, quant vengué *finis finis*, mestre Biel havia confuses ses mongetes amb ses tatxes, s'oli amb so cerol, es bacallá amb sa sola, ses faves amb ses cutxilles, amb una paraula, un embui de mil diantres que aquell lletrut va traduir en sa següent fórmula, clara i llampant:

—Aqui hi falten es fondos de ganancia que s'havien de repartir entre ets associats, pero que no hi havia ni un cèntim per repartir ni tirar avant; i que si volien cooperativa, posassen un interventor a mestre Biel, i encara millor que l'engegassen cap allà on no hi plou.

IV

Per acabar, engegaren es sabater, no sols de sa cooperativa, sino també fins i tot d'aquella *Sueta Emancipada*, ell qui era estat s'iniciador de tot allò, ell qui havia clamat tantes vegades cuantra s'opressió des rics, ell qui defensava es repartiment social, ell que suspirava per sa liberació de s'«obrer», ell... fou tret ignominiosament d'aquelles dues societats, fies seues.

Ja le hi deia sa dona: —Qui es sabater, que faça sabates.

¡Guerra a sa blasfemia

i an es flastomar

Si, tota sa gent de bé, totes ses persones de cara i uis, per mica que s'estimin, per poc que se vulguen distingir des profanadors de sa dignitat humana, han de fer costat i han d'aidar a sa benemèrita *Lliga del Bon Mot*, establida amb gran èxit i gran fruit a Catalunya ja fa anys, i posada fa mesos a Mallorca amb motiu des grandios aplec que dins es mes d'octubre se celebrá a Sóller contra tota classe de blasfemia, contra tot lo que sia flastomar o en faça olor. Aquesta *Lliga* s'és constituída legalment a Mallorca i té ja casa a Ciutat, a sa plaça de Sta. Eularia, n.º 15; i, per entrar en funcions, acaba de cridar es mallorquins a un aplec a Campanet que serà demá, en bon diumenge, a's cap-vespre. I han tenguda ets *organisadors* s'atenció, que agrafin de tot cor, de convidar-mos-hi, enviand-mos es cartell que han fet córrer per tot Mallorca i que diu així:

APLEC DE CAMPANET

«¡Mallorquins honrats! ¡a Campanet!»

«Homos de totes les idees, de tots els programes, de tots els estaments socials: La «Lliga del Bon Mot de Mallorca», i el Poble de Campanet amb les seues dignissimes Autoritats al devant, vos conviden a tots els actes contra'l mal parlar i la flastomia que celebrarán, si a Deu plau, a dit poble, el diumenge dia 23 de-cap-vespre.

«Hem d'agrenar d'els nostros pobles tota llengo indecent, tota mala paraula, tota espressió grollera. Per conseguir-ho es precis que mos ajuntem.

«¡Anem idò tots a Campanet! ¡De-

ciarem guerra a sa flastomia i an es mal parlar, llevor d'incultura!

«Així com els conradors arrabassen es jui de dins els sembrats, noltros hem d'arrabassar es jui del mal parlar de dins Mallorca que mos deshonorà.

«¡Per Deu i per la Patria!: Homos de totes les idees, de tots els programes, de tots els estaments socials, ja Campanet el dia 23! a escoltar la veu ardorosa dels eloqüentíssims oradors que prendran part a l'aplec, i a juramentar-mos per desterrar molt lluny de noltros la flastomia del mal parlar.—Els Organitzadors.

¡Molt ben dit! ¡Hala idò, mallorquins! ¡No hi faceu falta a Campanet demà de cap-vespre! ¡A Campanet manca gent! ¡A Campanet teniu ses feines a protestar, a moure alguer i rebumbori contra sa blasfèmia i ses flastomies, contra es blasfems i es flastomadors, contra tota paraula grossera i baldrümera! ¡Guerra idò a tot lo que sia mal-parlar! Si, ¡e-hi ha que fer una lliga contra tots es malparlants! ¡per capturar-los d'una manera o altra! ¡E-hi ha que aturar aqueixes escopinades, aqueixes gargais que, anant per carrers i places, un sent escopir contra Deu amb tota sa desvergonya del mon, com si Deu fos cap tronc o cap escopidor! ¡Guerra a mort idò a sa blasfèmia i a ses flastomies i a totes ses paraules grosseres i pornogràfiques, a totes ses indecències de llengo! ¡Parlar bé poc costa! ¿Per que idò hem d'anar a parlar maldament flastomant i blasfemant i escandalisant, lo qual ha de costar tant? ¡Ha de costar el cel, es perdre el cel, i es pegar un capficó dins infern! ¡No hi bovetgeu, blasfems! ¡no hi rigueu, flastomadors! que no son coses de bovetjar-hi ni de riure-hi! ¡Alerta a no haver de dir: Oli m'hi es caigut!

Ventim

¿Que deis...com vos confessau?

Per voltros que escriviu es parlar paper republicà ronec *La Voz del Pueblo* que dissapte passat li feis dir que «de ses eleccions de diumenge (9 del corrent) se dedueix que en quatre districtes de Palma hi ha 800 i tants de vots anti-monàrquics, anti-reformistes i per lo meteix genuïnament republicans amb tendència radical.» —¿Ai 800 i tants de vots republicans de bon de veres? Veiam! ¿l d'on se dedueix que a Ciutat e-hi haja tals vots? Pero ¡grans republicanetxos! ¡si voltros, units amb sos socialistes, no més en tenguereu 261! ¿Aón son idò ets altres 300? ¿Aón és que anaren a votar aqueixes altres votants que voltros deis que hi ha a Ciutat? ¡Si voltros només en tenguereu 283 de vots i es socialistes 278! ¿Per que no vos hi mirau més en so dir ses coses, grans republicanetxos?

¡¿qué en direm de lo altre que vos embolicau de que a ses eleccions de dia 9 váreu «triumfar moralment»? ¡¿com tenguí pit per etzibar tal bataionada? ¿Vol dir per voltros es un «triumf moral» presentar set candidats, i no treure'n cap ni d'un bon tros, i haver-n'hi dos que ni un sol vot tengueren, i un altre que just en tengué cinc, allà on s'altre candidat, un reformista, es qui en tengué més pocs, en tengué 192, i es conservador 345? ¡ets altres quatre candidats vostros tengueren gaire més sort? Ses cifres canten! Un just en tengué 45, allà on es dos candidats que triumfaren en aquell districte, es conservador en tengué 721 i es lliberal 512; i s'altre vostre just en tengué 93, allà on es que hi triumfaren, es conservador en teagué 760, s'altre conservador 668, i es lliberal 353; i s'altre vostre que en tengué 185, estigué tan lluny de porer triumfar, que es conservador en va tenir 837, s'altre conserva-

dor 859 i es reformista 533; i es derrier vostro, es qui en tengué més de vots, en tengué 233, allà on es qui triumfaren en tengueren es conservador 836 i es reformista 469. ¡U a tot aixó voltros li deis «triumf moral»! Idó mirau que sou ben bons de contentar! I fora de Ciutat ¿vos ha dit gaire millor? Està a la vista; en tot Mallorca ¡just quatre retgadors heu trets! ¡Això se diu tenir forsa així meteix! ¡Deu mos n'alliber de «triumfs morals» com aqueix! ¡Amèn!

Mès Retgadors conservadors.

Dissapte no havíem pogut aclarir encara es resultat de ses eleccions de Campos; a la fi mos arribà sa clariècia: a Campos triumfaren 3 conservadors i tres lliberals.

Per equivocació dissapte passat posàrem que a Porreres havien triumfat «4 i 2 lliberals». Es que es caixistes deixaren es mot «conservadors» derriera es 4; es que eren 4 conservadors i 2 lliberals.

Per lo meteix en tot Mallorca triumfaren 172 conservadors, 85 lliberals, 9 independents, 7 reformistes, 4 republicans, 2 jaumistes, i just un socialista.

¿Com vos agrada es frit, republicanetxos ronecs? ¡Feis-hi mans-belletes an aqueix «triumf moral» vostro!

¡Aquest Obrador!

De qui la duen fort republicans ronecs, socialistes i el *Puput*, és des nostro bon amic partienlar D. Bernat Obrador, i ara fan sabonereta cuanttra ell perque sorti retgidor de Ciutat altra vegada. Noltros mos n'alegram molt perque N'Obrador era des pocs republicans que demostraven tenir sentit comú, vui dir, que es seu republicanisme no consistia en bramar contra Deu i sa Relligió, sino en defensar sa forma de Govern republicana, en creure que sa república servia més que sa monarquia ¡per fer anar endavant sa nació, i que no s'empeguèia de demostrar-se catòlic, i anava amb sos altres retgadors a ses funcions religioses de la Seu i a combregar es Dijous Sant.

Per aixó ets anticlericals, republicans o socialistes i el *Puput* no'l porren sufrir a N'Obrador. Ara N'Obrador s'és fet reformista amb sos altres republicans *gubernamentals*, aixó es, ha donada sa primera passa per entrar dins sa monarquia, de manera que an es reformistes ja no les porren considerar com a republicans.

A noltros no mos interessa propiament que la gent sia monàrquica o republicana, sino que no sia anti-clerical i anti-patriòtica, com e-hu son estats sempre a Espanya s'immensa majoria de republicans, socialistes i anarquistes.

¡O voltros de «El Rayo»!

Vos hi demostrau s'altre dissapte ben bé lo que sou! Posau dues columnes de llamps i pestes, impropèris barbaritats contra sa llei. Massa se veu que vos fa nosa sa «lleí», que no'n porren sentir parlar, que sou amb ella com el dimoni amb la Creu. Ses persones se distingeixen de ses histies amb aixó, que ses persones se retgeixen per sa llei i ses histies no. Sa veritadera «llibertat» és es reinat de ses lleis justes, i ja se sab que tota llei, per esser llei, ha d'esser justa. I voltros no hu voleu que reini sa «lleí» entorn vostro, aixó es, que voltros e-hi háguen d'estar subjectes! ¡Quins aliardos e-hi ha en voltros!

¡Es vostros mentiders!

Si, escriguedoretxos de *s'Obretxo Balear*, no sou més que uns mentiders quant deis dissapte passat: «Es socialisme lluita per sa pau». ¡Bona pau mos do Deu! ¿Qui no sab que es dogma fonamental des socialisme es sa guerra social, aixó es, que no hi ha altre camí per entrar es socialisme més

que sa guerra social; de manera que es socialistes tenen an es seu programa moure una guerra civil universal, es a dir, una guerra que ha de fer fer ui an el mon i a la bolla; volen fer fer flamada a tot; i ja no han trobat es socialisses altre crmí que aquest de sa guerra social. I tenguí cara jo socialistetxos de *s'Obretxo Balear* per dir que «es socialisme lluita per sa pau»? ¡Ah grans farsants! ¡Ah grans hipòcrites! ¡Ah grans mentirandos!

¡¿qué'n direm des gran polissardo de N'Anatole France, que voltros li copiau una partida d'atrocitats que diu contra sa guerra? I si sa guerra es tan dolenta ¿com és que voltros voleu posar es socialisme movent sa guerra social, que seria sa pitjor de ses guerres, pitjor que qualsevol guerra civil, de germans amb germans, de pares amb fiis? ¿Es tan dolenta sa guerra, i voltros voleu fer triumfar es socialisme fent fer ui a tot amb una guerra? Per aixó no hu extranyeu si vos tornam dir: ¡farsants més que farsants! ¡hipòcrites més que hipòcrites! ¡Que vos compr qui no vos co-neix!

Valentíes de «El Rayo».

Ets anarquistes de *El Rayo* aboquen un bon raig d'insults i d'impropèris contra es socialistes. Per molt que diguen, més se'n mereixen es socialistetxos.

Lo gustós és també quant es socialistes amollen a sa xeta contra ets anarquistes. Es ferest lo que ets anarquistes se mereixen que los diguen, tan brédoles i caps-esforats com son.

El Rayo ara se troba de deute a 306 pessetes. S'altre dia li arribaren d'Amèrica devers noranta pessetes. Com les rebé, ja en devia devers 400.

Estam molt contents da que es paperot anarquista vaja tan anca rosegant i duga tanta de rusca.

Matalofades a s'«Obretxo»

Havent-hi tot alló que diguérem dissapte passat sobre ses grans almoines que es clero i catòlics de Dublin no s'aturen de fer p'ets obrers d'allà p'ets infants des vaguistes de Dublin, essent-se portats tan bé es capellans, frares, monges i seglars catòlics en general, havent fet tant i tant per aquells infants, essent-se desteinats i descalçats tant per ells, ¿quin nom té sa conducta des paperot socialista de Ciutat calumniant es catòlics de Dublin, dient que no han fet res per aquells infants més que denunciar a la Policia una senyora que els-e volia assistir? ¿S'es vista desvergonya consemblant! De manera que s'«Obretxo Balear» ment tan alt com és amb so dir que es catòlics no han fet res per aquells infants! Sens dupte se devia figurar que negú a Mallorca en sabria paraula d'aixó de Dublin, i per lo meteix que poria aficar bolenga i mentir a la des-cosida! Perque es nostros anti-clericalsetxos son així; en tractar-se de malfamar l'Església o gent relligiosa, no se'n fan cap escrupol de mentir i calumniar amb tota sa desvergonya del mon, com a missatges que son i merdacaners d'En Barrufet, pare de sa mentida. ¿E-hu sentiu escriguedoretxos mopis i terrolers de s'«Obretxo Balear»? Mentiu com uns canalles en tot quant deis contra es catòlics i es clero de Dublin!

¡¿quant voltros ni tota sa vostra niçaga barrufetenca ha fet tant p'ets pobres, p'ets desvalguts com es catòlics i es clero de Dublin? ¿Aón ses almoines o donatius p'ets pobres que fan es socialistes milionaris d'Alemania, d'Holanda, de França? ¿Aón és lo que donen p'ets pobres es caporals socialistes d'Espanya? ¡Un llamp donau voltros a tots es qui s'acosten a voltros a demanar-vos res! Ja hu saben massa es pobres, i per aixó ja no s'hi

arramben! Voltros per lo que sou bons, és per xuclar-los sa sang; i llavò, com se veuen apurats, se'n van es capellans, a ses persones, devotes que voltros els heu ensenyat d'odià i avorrir.

¿Sabeu que sou voltros, per demati que vos aixequen? Uns mentiders desenfrenats, uns farsants de tota la farsanteria, que llástima com sa terra vos aguanta!

Secció local

Aquesta setmana S. M. el Rei N'Anfós XIII ha anomenat Bal·le Major de Manacor es nostro bon amic D. Juan Servera i Camps, com era d'esperar. ¡Tot li sia enhorabona! i que Deu nostro Senyor li assistesca amb tots es dons i gracies que més li hagen d'aidar a fer una bal·leria de primera bona, com tots es manacorins de bona voluntat desitjam que la fassa i hem de creure que ell está ben resolt a fer-le-hi! Esperam tenir moltes d'avinenteses i molts de motius per porer alabar aquest Bal·le novell! Amèn que sia així!

Diumenge passat va esser sa festa de s'Aniversari primer de sa fundació de s'«Hora Santa» per dones, a s'Oratori de ses Monges Franciscanes. A's demati hi ¡hagué Comunió General, i a's cap-vespre a les dues i mitja el Santíssim Patent dins es cibori, i feren una meditació, cantaren i llavó s'acte de desagravi; i seguiren ses «vel·les» fins a les sis i mitja, que hi predicà es nostro Reverent Rector-Arxipreste. Fet es sermó, cantaren tres pare-nostros i un «Te-Deum» ben solemne i finalment *reservaren*.

Sa gent no cabia dins s'Oratori i n'hi havia per defora.

Enviam sa nostra enhorabona més coral an es jove seminarista don Mateu Bosch des «Premi de Grec» que va guanyar s'altre dia an es Certamen des Seminari d'aquesta Diòcesi. —També donam s'enhonorabona a son pare don Juan i a sa mare per sa part que les toca.

Demà a les vuit a s'esglesia de la Sta. Família hi haurá Comunió General, i fa's de-cap-vespre s'«Exerci de ses Urnes», que sempre resulta tan devot.

Demà a la Parroquia es sa gran «Festa des Jubileu de Constantí». A les set i mitja Comunió General; a les deu Ofici solemne; a's cap-vespre processó i inauguració d'una gran creu de pedra a s'entrada des pati de l'esglesia, anomenat «des Lluïssos».

Aqueixes dies passats dugueren una llosa de marbre de 3'40 metres de llarg, 1'50 metres d'ample i 7 centimetres de gruixa; ha d'esser sa taula de l'Altar-major de la Parroquia. ¡Molt bé!

S'altre dia va esser aquí s'arquitecte de la Parroquia Sr. Bennassar, i doná ses ordes necessaries per acabar es campanar nou. Endevant!

Es Triduu de la Mare Deu de Lourdes a l'esglesia des Pares Dominics resultá molt solemne. Hi acudí molta de gent i es predicadors, Mn. Artemi Massanet i el Rt. Fr. Llorens Caldentey se'n desferen de lo millor.